

Talouden sopeuttamistoimenpiteet, hyvinvointilautakunta

Kaupunginhallitus 13.03.2024 § 78

Tiivistelmä:

Kaupungin taloustilanne näyttää heikommalta kuin syksyllä hyväksytyssä talousarviossa: verorahoitus toteutuu ennakoitua pienempänä. Kaupunginhallitus edellyttää lautakuntia aloittamaan toimet talouden tasapainottamiseksi siten, että talousarviomuutokset voidaan hyväksyä kesäkuun valtuustossa.

Valmistelija:

hallintojohtaja Jaana Hölsö, p. 02 474 5210

Lisätietoja antaa:

kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki, p. 02 474 52300

Vuoden 2024 talousarvio laadittiin syys-lokakuussa ja hyväksyttiin marraskuussa 2023. Hyväksytty talousarvio on 741 932 euroa alijäämäinen. Hyväksymisen jälkeen on tullut uudempaa tietoa verotilityksistä ja valtionosuuksista. Vuoden 2024 verotilitysten arvioidaan vähenevän 830 000 eurolla talousarvioon verrattuna. Peruspalveluiden valtionosuudet vähenevät, mutta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin sisältyvä valmistavan opetuksen kahden vuoden valtionosuus (2 x 238 997€ = 477 997€), kääntää ko. valtionosuuden 366 000 talousarviossa ennakoitua suuremmaksi. Oppilasmääriin perustuvat valtionosuudet tarkistetaan jälkikäteen ja tiedossa on, että jälkimmäisen vuoden osalta, osa tullaan perimään. Verotulojen menetysten korvaus pieneni hieman (42 000€), kaikki muutokset huomioiden valtionosuudet ovat 205 000 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat.

Kaupungin tuloihin edellä selostetut verorahoituksen muutokset tarkoittavat yhteensä noin 625 000 euron alennusta ja alijäämän kasvua lähes 1,4 miljoonaan euroon.

Tili/tiliryhmä	TA 2024	muutokset rahoituksessa	TA2024, uusi tilanne
Toimintatuotot	6 162 675		6 162 675
Toimintakulut	-39 800 606		-39 800 606
TOIMINTAKATE	-33 637 932		-33 637 932
Kunnallisvero	21 090 000	-217 000	20 873 000
Kiinteistövero	2 700 000		2 700 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 000 000	-613 000	1 387 000
VEROTULOT	25 790 000	-830 000	24 960 000
Peruspalveluiden vos	7 781 000	-119 000	7 662 000
Opetus ja kulttuuritoimen muut vos	80 000	366 000	446 000
Verotulojen menetysten korvaus	1 616 000	-42 000	1 574 000
VALTIONOSUUDET	9 477 000	205 000	9 682 000
Rahoitustuotot ja -kulut	245 000		245 000
VUOSIKATE	1 874 068	-625 000	1 249 068
POISTOT JA			
ARVONALENNUKSET	-2 700 000		-2 700 000
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	84 000		84 000
YLI-/ALIJÄÄMÄ	-741 932	-625 000	-1 366 932

Huomioiden edellä kerrottu tulopohjan heikkeneminen kaupungilla on tarve tarkastella talousarvion kokonaisuutta talouden tasapainottamiseksi. Jokaisen toimialan on tarkasteltava toimintaansa ja etsittävä mahdollisuuksia tehostaa toimintaa ja tehdä pidemmällä aikavälillä vaikuttavia rakenteellisia muutoksia. Muutosten tavoitteena on lisätä tuloja ja karsia menoja, vähimmäistavoitteena kustannusten kasvun hillintä.

Sopeuttamistarvetta tarkastellaan seuraavan kerran syksyllä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä.

- Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jussinmäki Jari
- Päätösehdotus: Kaupunginhallitus antaa lautakunnille toimeksiannon hakea kohteita kustannusten vähentämiseksi ja tulojen lisäämiseksi siten, että toimenpiteiden talousarviomuutokset voidaan käsitellä toukokuussa kaupunginhallituksessa ja hyväksyä kesäkuun valtuustossa.
- Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointilautakunta 23.04.2024 § 35
187/02.02.01/2024

- Tiivistelmä: Hyvinvointilautakunta päättää kaupunginhallitukselle esitettävistä talouden sopeuttamisen toimista.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen, p. 02 474 5321
Vapaa-aikatoimenpäällikkö Mia Konradsdal, p. 02 474 5315
Paimion opiston rehtori Satu Lehtisalo, p. 02 474 5317

Hyvinvointilautakunnan vastuualueeseen kuuluvat kirjasto- ja kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut (liikunta, nuorisopalvelut, HYTE) sekä Paimion opisto (kansalaisopisto ja musiikkiopisto). Lautakunta on nettobudjetoitu.

Lautakunnan alaisista palveluista osa kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin, joita kaupungin tulee järjestää. Tällaisia ovat mm. kirjasto- ja kulttuuripalvelut, yleiset nuoriso- ja liikuntapalvelut sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta. Osa palveluista on kunnille vapaaehtoista, mutta jos palveluita järjestetään, ohjaa niitä oma lainsäädäntö. Tällaisia Paimiossa on mm. kansalaisopisto (laki vapaasta sivistystyöstä), musiikkiopisto (laki taiteen perusopetuksesta), museotoiminta (museolaki) sekä etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta(nuorisolaki). Osa palveluista on hankerahoitteista, joita on kaikilla vastuualueilla. Suurimpia ovat esim. kerhotoimintaa koulun jälkeen järjestävä Paimion Harrastamisen malli ja koulunuorisotyö. Lisäksi kunta voi järjestää täysin vapaaehtoisia ja omarahoitteisia palveluja, joita Paimiossa on mm. uimahalli ja mopotallitoiminta. Kustannusten vähennysten mahdollisuuksia on valmisteltu sillä ohjeistuksella, että säästötoimet eivät nyt koske henkilöstömenoja eli

suunnitelmassa ei ole henkilöstövähennyksiä, lomautuksia tai osa-aikaistuksia. Vastuualueittain tehty kustannusten tarkastelu osoitti, että palvelut tuotetaan jo nyt niin, ettei turhia menoeriä toiminnassa ole. Vastuualueiden talouden tasapainottamisen suunnitelmat on koottu pienistä menoleikkauksista kohdistamalla säästöt kaikille vastuualueille ja useille kustannuspaikoille. Lautakunnan talouden tasapainottamisen suunnitelmassa on arvioitu ulkoisiin toimintatuottoihin- ja menoihin sekä lisätuloja että kustannussäästöjä, huomioiden tasapuolisesti kaikki vastuualueet ja palvelukohteet.

Lisätuotot ovat hinnankorotuksia mm. leiri-, osallistumis- ja pääsymaksuihin sekä joidenkin nykyisin maksuttoman palvelun muuttumista maksulliseksi mm. Lasten peuhikset (1€/lapsi osallistumismaksu) sekä ikäihmisten VoiTas-ryhmä (12€/6 krt). Lautakunnan menovähennykset koostuvat ostopalveluiden ja vierailevien asiantuntijapalkkioiden vähenemisenä eli tapahtumia, asiantuntijaluentoja sekä työpajoja toteutetaan vähemmän. Osa vähennyksistä voidaan korvata vakituisen henkilöstön asiantuntijatyöllä, mutta vähennykset yksipuolistavat suunniteltua palvelutarjontaa.

Vapaa-aikapalveluissa on budjetoituna koko lautakunnan yhteisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimien menoja mm. vapaaehtoistyötä tekevien tukemiseen ja asukasbudjetointiin liittyen. Menovähennysten jälkeen jää toteuttamatta aikuisväestölle suunnattu hyvinvointitori sekä vapaaehtoisten virkistystoimintaa. Asukasbudjetointi vähenee käyttötalousarviosta, mutta Paimion kaupunki on saanut testamenttilahjoituksen, mikä on kohdennettu osallistuvaan budjetointiin, josta katetaan vuoden 2024 asukasbudjetoinnilla toteuttavien lautakuntaan kohdentuvien hankkeiden kulut.

Kirjastossa menovähennykset tarkoittavat aineistohankintojen pienenemistä sekä tapahtumien ja kirjailijavierailujen vähenemistä. Paimion opistossa menovähennykset aiheuttavat mm. joidenkin kurssien tuntimäärän pienenemistä, yksilötuntien vähenemistä, muiden opistojen kanssa järjestettävien yhteisten kurssien lisäämistä sekä tuntiopettajien opetusmäärän vähenemistä ja vakituisen henkilökunnan opetusmäärän lisäämistä. Lisäksi vähennykset kohdistuvat jonkin verran myös pienhankintoihin.

Edellä mainitut muutokset esitetään talousarviomuutoksina ja tulevat voimaan valtuuston hyväksyessä ne. Mikäli sopeuttamista on tarvetta jatkaa myös syksyllä talousarviovaiheessa, on hyvinvointilautakunnan mahdollisuus pohtia toiminta-avustusten leikkaamista, joidenkin kaupungille vapaaehtoisten toimintojen järjestämisen muotoja ja aikatauluja sekä hintojen ja taksojen hinnantarkistuksia.

Talouden sopeuttamisen suunnitelma hyvinvointilautakunnan osalta yhteensä sisältää toimintatuottojen lisäystä 15 000 euroa ja

menovähennyksiä 53 400 euroa. Tarkempi vastuualuekohtainen suunnitelma on esityslistan liitteenä.

- Esittelijä: Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Lankinen Laura
- Päätösehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle liitteen mukaiset talouden sopeuttamisen toimenpiteet talousarviomuutoksena.
- Päätös: Varajäsen Jarmo Toivonen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17:20.
- Ehdotus hyväksyttiin.